

habilitáció tanképesítés, egyetemi magántanár képesítése, tudományos fokozat odaítélése, elnyerése
habituális hazudozó megrögzött hazudozó
habitus külső megjelenés, magatartás, szokás, természet, testalkat, viselkedésmód
hairstudió női, férfi fodrász(üzlet), hajszobrász, hajvágó, hajnyíró, borotvás
hakni *ném* horog, kampó; színésznek szerződési helyén kívüli fellépése; bolondság R
halandzsza badarság, zagyva beszéd, szódara, üres, hazug beszéd
halandzsász lantolász-
hall előtér, előszoba, előcsarnok, váróterem, nagyterem
hallucináció érzékszalódás (hallási, látási, stb.)
hallucinál képzelődik, rémeket lát, megcsalják az érzékei
halo- *vegyt előtag* só-
hamburger, burger, hami kofapecsenye MI, kofasült; *nyárson sült húspogácsával töltött zsemle*
hamuka mellébeszélés, köntörfalazás
hangár repülőgép-csarnok
hapax legomenon gör magánszó, egyetlen helyen előforduló adat
happot, elhappot *ném* megkaparint, szerez, kerít, elcsíp vmit vkinek az orra elől, csór, lop, be-
zsebel, elemel, oroz
happy end ang, *hepiending* jóra fordulás, boldog, szerencsés kimenetel, vég, nyugvég ML
harakiri japán ang hasfelmetszés, öngyilkosság; végzetes hiba
hardver, hardware ang gépezet-elmélet (*hardware, software*) MA; (számítógép) felszerelés,
(számító)géptest MA, géplet VL (számítógép, képernyő, billentyűzet, nyomtató, hírközlő esz-
közök), beépített alkatrészek; → szoftver
harlekin bohóc, ugróc, paprikajancsi, macskajancsi
harmonika hangora, huziga TG, huzola SzF
harmonikus egyező, egyetértő, egybe- v. összeillő, összesimult, összehangzó, összarányos; *békés,*
nyugodt; arányosságával és szabályosságával kellemes benyomást, érzést keltő
harmonizáció összeegyeztetés (két törvényé)
harmonizál egybehangzik, egyetért, egyezik, értik egymást, jóban van, megfér, összeillik, ösz-
zehangzik, összhangban van, összeegyeztet, megszerkeszt (zeneileg)
harmonia belső béke, kiegyensúlyozottság, összhang; *hangegyen, többféle résznek (hangok, színek,*
térbeli arányok) kellemes és szép összessége
harmónium zongorka
hasé húsvagdalék tésztában; húspogácsa; → fasírt
hasis kendergyanta (kábitószer)
haver cimbora, barát, pajtás, játszótárs
hazard *mn* vakbízó, kockázattal járó, merész, vakmerő; ~*roz* szerencsél, kockáztat; ~*játék* szer-
encsejáték, vakmerő, mindent kockára tevő vállalkozás, eljárás
hámor *ném Hammer* koh, kohó
hárem ágyasház, asszonylak, nőlak, hölgylak
hárpia zsémbes, zsörtölődő nő, házisárkány; → fúria
hece, ~elés bosszantás, hergelés, ugratás, uszítás; ~*elődik* étődik N, étőlődik N, ungorkodik N
hecesedli, heceserli csipkebogyó, csipkehús, csipkelekvár
hedonista élvezhajhász, élvezethajhászó, kéjsóvár
hegemónia egyeduralom, fensőbbiség, hatalmi fölény, vezérszerep, vezérlet
hekker számítógépkalóz, számítógéprabló, számítógép-garázdálkodó, számítógép-bűnöző
hektikás sorvadásos, tüdőbajos, tüdővésztes; köhögős
hektikus zaklatott, nyugtalan, nyughatatlan, izgó-mozgó, nyüzsgő, nyüzsgeteg, besózott, ideges
hekus rendőr, csendőr, nyomozó
helikon írói, művészi csoportosulások neve; rézfúvós hangszer
helikopter forgószárnyú repülőgép, szitakötő
heliocentrikus napközpontú
hellén görög

hematológia orv vértan; *a vér élet- és kórtanával, betegségeinek gyógyításával foglalkozó tudományág illetve szakterület*

hemiszféra félgömb, félteke, földgömb fele, az égbolt fele

hemofília vérzékenység, vérzőkór

hendikep akadály, hátrány; előnyverseny (lóversenyi), esélykiegyenlítés; *verseny indulásakor a gyengébb ellenfélnek az esélyek kiegyenlítésére adott előny*

hepaj multság, vigalom, hejehuja, nagy ivászat és tánc; veszekedés, csetepaté, ricsaj, zshivaj, felfordulás, zürzavar, összevisszaság

hepatitis orv májgyulladás, májlob BP

hepiend(ing) jóvég, nyugvég ML

heraldika címertan

herbárium növénygyűjtemény; *szárított növények gyűjteménye oktatási v. tudományos használatra*

herbicide gyomirtó szer; → peszticide

hereeg fejedelem, főnemes, országnagy; ~**primás** érsek

hereig aranyos, bájos, búbajos, kedves, enivaló, édes, helyes, takaros, csinos, megejtő, megnyerő, rokonszenves, kellemes

hereditárius örökletes

heretikus hitehagyó, szakadár

hermafrodita hímnő, kétnemű

hermelin hölgyemnyét; ennek kikészített, téli, fehér szőrméje

hermeneutika értelmezéstan, magyarázattan; *útmutatás művészete és módszertana*

hermetikus légmentes, léghatlan, légzáró, teljesen elzárt; titkos (tan); ~**an** léghatlanul, hozzáférhetetlenül, szorosan

heroikus hősi, hősies, vitéz, halálmegvető, bátor, félelmet nem ismerő, rettenthetetlen

heroin szunnyasztó (kábitószer)

herold (baj)hírlő Ar

herpesz sömör, bőrszenny, pörsenés

heterogén eltérő, elütő, különfajú, másfajú, különmemű, másnemű, össze nem illő

heterozigóta kétpetéjű (iker), rackó N

heureka Megtaláltam! Megvan!

heurisztikus felfedeztető, rávezető, szemléletes, megértést szolgáló, leegyszerűsített, közvetlen (tanítási módszer)

hexameter ősi hatos, görögghatos Ar

hexensussz derékfájás, keresztcsont tájéki izom és ízületzsába

hezitál tétovázik, habozik, ingadozik, inog, halogat, bizonytalankodik, körülményeskedik, húzza az időt, teketóriázik, vacakol

hiátus hézag, űr, nyílás, rés, hangűr

hibernáció téli álmom, telelés; fagyasztásos szervtárolás (átültetésig), fagyasztásos hullatárolás

hibiszkusz törökrozsza

hibrid kevert fajú, keresztezett; felemás, félvér, abajdóc CzF, elfajult, korcs, vegyes, vegyülék; ~**izál** keresztez, keverék fajokat tenyészt, korcsít

hidra sokfejű szörnyeteg, hullámszörny; édesvízi, lábasfejű állat

hidraulika vízerőtan CzF, hígmoztan CzF

hidraulikus folyadéknyomásos

hidro- *előtag* víz-, vízi, vízzel kapcsolatos; ~**gén** vízgáz SzF, köneny U, könlég, ~**génperoxid** szökítő ~**gráfia** vízrajz; ~**lógia** víztan; ~**plán** vízirepülőgép, röpcsonak; ~**statika** hígálltan CzF

hierarchia rend, függőségi rend, ranglétra, rangsor; *lépcsőzetesen felépített foglalkozásbeli, társadalmi, hatalmi, tekintélybeli rendszer v. szerveződés*

hierarchikus rangsor szerinti, vmilyen rangsor szerint felépülő, azon alapuló; rangsornak megfelelő

hieroglif(a) nehezen kibetűzhető v. olvasható írás; titkosírás, rejtvény, talány; képirás jele (főleg óegyiptomi)

hiéna törökfarkas R; kegyetlen, vérengző ember, hóhér, gyilkos, vadállat; tőzsdei üzér, uzsorás

hi-fi *mn fn* hanghű, hívhangú ML (játsszó)

higiéné, higiénia, *hygiene* *ang* egészség; tisztaság, ápoltság; egészségtan; egészségi követelmények; egészségügy; *intézkedések az egészség megőrzése, a betegségek megelőzése érdekében*

Himnusz *a magyar nemzet ünnepélyes dala*

himnusz ünnepi dal, vmely nemzet dala, nemzeti ének, nemzeti dal, magasztalás, dicsőítő ének, dicsének MAd, óda, örömeinek

hiperbola *irod* nagyítás, túlzás; *mért* kúpmetszet

hipermarket nagy áruház, bevásárlóközpont (általában városon kívül)

hipnózis delejes állapot, delejalom, irányított v. módosult tudatállapot, irányított szendergés v. álom

hipochonder képzelt beteg

hipochondria, hipokondria hiszikór, rázkór, betegség beképzeltése, túlértékelése v. túlzása

hipokrita képmutató, álszent, szemforgató

hipokrizis alakoskodás, álarcoskodás, hamisság, képmutatás, kétszínűség, köpönyeg forgatás, szemforgatás, színlelés, tettetés

hipotetikus feltételezett, állítólagos, elméleti

hipotéka jelzalog, lekötési biztosíték, megterhelés, rátáblázás

hipotézis feltétel(ezés), feltevés (tudományos kutatásban), sejtés; **nulla** ~ elvetendő, ellentétes feltevés; *az a feltevés, hogy a vizsgált tényezők közötti összefüggés nulla v. oly csekély, hogy a véletlennek tulajdonítható*

hippi zürfi ML; *a fogyasztói társadalmat békés eszközökkel kihívó fiatal; az 1960-as évek mozgalmából eredő fogalom*

historikus *fn* történetíró, történész, történelemtudós; *mn* történelmi, történettudományi

história, hisztória elbeszélés, eset, kitalált történet, mese; baj, ügy; történelem, történettan, történelemtudomány

hisztéria önuralom hiánya, színpadias érzelmi kitörés

hiszterizál (vmit) felkorbácsolja a kedélyeket vmi kapcsán

hisztériázik, hisztizik jelenetet rendez, toporzékol, szeszélyeskedik, idegrohamot kap, rájön a bolondóra

hisztológia szövettan

himen szűzhártya; házasság, nász; ógörög lakodalmas ének

hobby időtöltés, üzke ML, kedvtelés, szenvedély, vesszőparipa, hóbort, habók

hokedli zsámoly(szék), ülőke (konyhai)

hoki jégkorong, botozdi, botlabda

hokuszpokusz bűvészkedés, varázslat, szemfényvesztés; hűhó, felhajtás

holding *ang* részvények, ingatlanok birtoklása; ~ *company* *ang* irányító vállalat; *megszerzett tőkereszesedés v. részvényhányad birtokában más vállalatokat uraló társulat*

holism, holistic medicine *ang* egészségelvű kezelés; *az egész emberrel (és nem csak testével v. testének egyes részeivel) foglalkozó kezelés; ősi 'egészség' szavunk éppen ezt jelöli és feleslegessé tesz minden más magyarázatot*

holocaust *ang* **holokausztum** emberirtás, népirtás, tömeggyilkosság, tömegpusztítás; (nagy) tűztét, áldozat, összáldozat, engesztelő áldozat; *eme eredeti, vallásos értelme háttérbe szorult; mai jelentése: a zsidó népnek Hitler által tervezett kiirtása*

hologram *ang* végtelenített kép MA, téridéző v. térbeli kép, sugárkép MI; *lencse nélküli fényképezési eljárás: a tárgy térhatású képét két fényerősítőből származó sugár segítségével állítják elő*

homeopátia hasonszenv U, hasonszenvi gyógy mód

homeosztázis állandó egyensúlyra törekvés; arra irányuló folyamatok; *a szervezet belső állandóságát biztosító folyamatok; viszonylagos állandó egyensúlyi állapot különböző, de egymástól függő részek, egységek, elemek között*

homo- *előtag* azonos, egy-; azonosságot, egyneműséget jelöl; ~**centrikus** azonos középpontú; ~**gén** azonnemű, egynemű, egyféle, egyenletes, egyenletesen felosztott, egyöntetű, egységes; azonos elemekből álló, minden pontján azonos értékű anyagi rendszer; ~**morf** azonos, megegyező

alakú; ~**nim** *nyelvt* egyenlő v. rokon hangzású, azonos alakú, de különböző jelentésű, értelmű szavak; ~**nímia** egyalakúság; ~**szexuális** meleg, zsodomás R, nemefordult, hímpáros, harmadik nemű, harmadnemű MA; saját neméhez vonzó férfi v. nő; → feminin, maszkulin

honorál díjaz, megfizet, meghálál, méltányol, értékkel

honorárium tiszteletdíj, hálapénz

horizont látóhatár, láthatár, szemhatár, szemsík, égalja, égigéje N; látókör, felfogás, gondolatvilág; ~**ális** vízszintes, vízfektes, vízfektű, fekirányos, hanyattos

hormonok szabályozó váladékok; *vérben áramló és a szervezet különféle folyamatait szabályozó váladékok, melyeket belső elválasztású mirigyek termelnek*

horoszkóp csillagfejtés, csillagjóslás

horribile dictu lat még kimondani is szörnyű

horribilis borzalmas, borzasztó, égbekiáltó (bűn), hallatlan nagy (árak), iszonyú, óriási, rettenetes, rettentő

horror ang iszonyat, rémület; undor, utálat; ~ **story** ang rémregény, rémtörténet, félföldi ML

hortikultúra kertművelés, kertészet

hospice ang szenvedést enyhítő otthon; *daganatos betegek ingyenes ápolása, gondozása, kezelése életük utolsó hónapjaiban*; ~**szolgálat** otthoni beteggondozás

hostess ang idegenvezetőnő, utaskísérőnő

hotel fogadó, szálló, szálloda

hozsanna dicsőítő, ujjongó ének, üdvkiáltás

hózentráger nadrágtartó, nadrágpánt, kantár, nyakló(ka) N

huligán garázda, romboló kedvű, botrányt okozó személy

humanista emberséges, emberbaráti, együtt érző

humanitárius *katasztrófa, humanitarian-catastrophe* ang tömeges, tömegeket érintő szerencsétlenség, természeti csapás, éhínség, földrengés, tömegpusztulás, földönfutóvá lett tömegek menekülése; *ez mind angolban, mind magyarban értelmetlen fogalomképzés, mely szószerint lefordítva 'emberséges szerencsétlenség'-et jelent*

humán emberi, emberközeli, bölcsészeti (tudományok); ~**osztály** személyzeti osztály; ~**us**, ~**itárius** emberbaráti, emberies, emberséges, emberszerető

humbug mellébeszélés, füllentés, szélhámosság, szédelgés

humifikáció termőtalaj, televény föld képződése

humor jó kedély U, derűre, tréfára való hajlam; ~**eszt** mókázat; ~**ista** élcelődő, mókázó, tréfálgató személy, író, előadó; ~**os** mulatságos, nevetető, szellemes, tréfás

humusz televény, televényföld, a termőtalaj egyik alkotórésze

huncut *Hundsvogt* ném pajkos, játszi, mókás, hamis, hamiskás, csintalan, bohókás; *régen*: sunyi, ravasz, alattomos, gonosz, jellemtelen, semmiházi, gazember

hungarológus magyartanos

Hunglish, Pidgin-Hungarian zagyvanyelv, habarék nyelv, abajdóc nyelv CzF; *manapság főleg a magyar és az angol keveréke*

hurrikán, orkán fürgeteg, fergeteg, szélvész, szélvihar, táltosszél, tátorján N; forgószél; *viharos, tölcsérszerű, pusztító erejű szél*